UITLEG KNVB LICENTIESYSTEEM BETAALD VOETBAL

Datum : juli 2023

Inhoudsopgave

1. KNVB licentiesysteem betaald voetbal 3
2. Inleiding 3
3. Doelstelling 4
4. Uitvoerend orgaan 5
5. Beoordelingsprocedure 5
6. Licentie-eisen 6
6.1. A- en B-eisen 6
6.2. Indeling licentie-eisen 6
7. Financieel Rating Systeem (FRS) 7
8. Verbetering negatief eigen vermogen 9
9. Belangrijke data 9
10. Maatregelen en sancties 10
11. Plan van aanpak 10
12. Internationaal perspectief 11
12.1. UEFA Club Licensing 12
12.2. UEFA Club Monitoring 12

1. KNVB LICENTIESYSTEEM BETAALD VOETBAL

Het KNVB licentiesysteem voor de Nederlandse betaald voetbal competities kent een ruime historie die terug gaat tot de jaren ’70. Het huidige KNVB licentiesysteem wordt gekenmerkt als ‘dynamisch’. Daar waar in zijn algemeenheid ‘statische’ licentiesystemen aan een club een licentie geven gebaseerd op één seizoen, neemt het KNVB licentiesysteem de ontwikkeling van een club over meerdere jaren mee.

Met het KNVB licentiesysteem streeft de KNVB ernaar de integriteit en de continuïteit van de betaald voetbal competities zo goed mogelijk te waarborgen waarbij de meeste aandacht uitgaat naar de financiële huishouding van de clubs. In het verlengde hiervan probeert de KNVB de clubs te ondersteunen op het gebied van alle vijf verschillende soorten licentie-eisen zonder daarbij overigens op de stoel van de bestuurder(s) van de clubs te willen gaan zitten. Zo is het bijvoorbeeld aan de club op de juiste wijze met de beschikbare financiële middelen om te gaan.

In deze samenvatting vindt u informatie over het licentiesysteem betaald voetbal van de KNVB. Aan deze samenvatting kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de volledige tekst en toelichting verwijzen we u graag naar de licentierichtlijnen betaald voetbal van het lopende seizoen.

2. INLEIDING

Algemeen
Om betaald voetbal in Nederland te mogen spelen, heeft elke club een licentie nodig. Het dynamische karakter van het licentiesysteem betekent dat een club, zolang deze uitkomt in een betaald voetbal competitie, niet jaarlijks opnieuw een licentie hoeft aan te vragen. De licentie kan wel komen te vervallen of van de club worden ontnomen indien de club bij herhaling niet voldoet aan de licentie-eisen.

Het huidige (dynamische) KNVB licentiesysteem is in 2003 door de clubs in de Algemene Vergadering Betaald Voetbal aangenomen en feitelijk ingevoerd in het seizoen 2004/’05. Daarvoor kenden de KNVB al enkele tientallen jaren een jaarlijks licentiesysteem.

Wijziging KNVB licentiesysteem
Er bestond in de jaren ‘90 maatschappelijk ongenoegen over de financiën van de clubs die daarbij regelmaat negatief in het nieuws kwamen. Ook vroeg bijvoorbeeld het supportersgeweld om maatregelen op het gebied van veiligheid. Het gehanteerde systeem was daarbij naar het inzicht van de toenmalig betrokken partijen te veel gericht op de korte termijn doordat jaarlijks een licentie moest worden aangevraagd

en er feitelijk eenmaal per jaar bij de individuele clubs een (financiële) toetsing plaatsvond. Daarom is een licentiesysteem ingevoerd waarbij een licentie in beginsel voor onbepaalde tijd geldig is, met een meer continue vorm van monitoring van de clubs dat mogelijk kan leiden toe het intrekken van de licentie door een onafhankelijke licentiecommissie.

Periodiek wordt het KNVB licentiesysteem geëvalueerd en waar nodig aangepast. In verband met (externe) ontwikkelingen in het laatst decennium en de mogelijke gevolgen daarvan op het KNVB licentiesysteem (o.a. het UEFA licentiesysteem en de 'voetbalpiramide') is het licentiesysteem opnieuw kritisch bekeken en zijn aanpassingen doorgevoerd daar waar dat noodzakelijk is gebleken. In dit proces tot aanpassing heeft een werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van clubs, leagues, KNVB en aangevuld met externe specialisten, over de periode van 2016 tot 2018 voorstellen tot wijziging voorbereid. In de Algemene Vergadering Betaald Voetbal is uiteindelijk het vernieuwde licentiesysteem goedgekeurd zoals dat met ingang van seizoen 2018/'19 van kracht is.

Besluitvorming
De besluitvorming in het kader van de uitvoering van het KNVB licentiesysteem vindt plaats door de onafhankelijke licentiecommissie betaald voetbal (hierna: de licentiecommissie) en de onafhankelijke beroepscommissie licentiezaken betaald voetbal (hierna: de beroepscommissie licentiezaken).

3. DOELSTELLING

De doelstelling van het licentiesysteem is het waarborgen van de integriteit en de continuïteit van de competities betaald voetbal om zoveel mogelijk een (ongestoord) verloop van de competitie te kunnen garanderen. En in het verlengde daarvan het waarborgen van het voortbestaan van de clubs door het garanderen en verbeteren van de kwaliteitsbepalende factoren op het gebied van:

- financiën (door middel van periodieke rapportages);
- infrastructuur en veiligheid (door de jaarlijkse veiligheidsaudit);
- de organisatie, waaronder bijvoorbeeld:
  - de inrichting van de jeugdopleiding
  - de maatschappelijke verantwoordelijkheid
  - de juridische structuur en
  - de invulling van de arbeidsorganisatie en administratie.

4. UITVOEREND ORGAAN

Voor de ‘uitvoering’ van het licentiesysteem heeft de KNVB een licentiecommissie en een beroepscommissie licentiezaken. De licentiecommissie is onafhankelijk en bestaat uit tenminste vijf leden met expertise op voornamelijk juridisch en financieel gebied. Het bureau licentiezaken van de KNVB, eventueel gebruik makend van de interne expertise van andere afdelingen van de KNVB en/of van extern daartoe door de commissies aangewezen personen, ondersteunt de commissie bij haar werkzaamheden maar alleen de leden van de commissie hebben een stem in de besluitvorming.

Tegen het merendeel van de besluiten van de licentiecommissie is beroep mogelijk. Een onafhankelijke beroepscommissie licentiezaken behandelt dit en doet vervolgens uitspraak. Deze beroepscommissie bestaat eveneens uit leden met expertise op vooral juridisch en financieel gebied. De afdeling juridische zaken van de KNVB ondersteunt de beroepscommissie en wederom mogelijk daartoe door de commissie aangewezen (externe) personen. Ook hier geldt dat alleen de leden van de beroepscommissie een uitspraak kunnen doen.

De KNVB garandeert de clubs geheimhouding met betrekking tot de informatie die in het kader van het licentiesysteem is verstrekt.

5. BEOORDELINGSPROCEDURE

De licentiecommissie beoordeelt of een club voldoet aan de licentie-eisen. De beoordeling vindt plaats volgens een vaste procedure waarbij het bureau licentiezaken van de KNVB de licentiecommissie ondersteunt, eventueel gebruik makende van de interne expertise van andere afdelingen van de KNVB en mogelijk externe expertise aangewezen daartoe door de licentiecommissie.

De financiële informatievoorziening moet, volgens de door het bestuur betaald voetbal opgestelde voorschriften, worden aangeleverd waarbij verschillende standaarddocumenten (modelstaten) door het bureau licentiezaken ter beschikking worden gesteld aan de clubs. Dit geldt ook voor niet-financiële informatie (controle documenten).

6. LICENTIE-EISEN

6.1. A- EN B-EISEN

De licentie-eisen bestaan uit twee categorieën: A en B. In het licentiereglement staat per licentie-eis aangegeven tot welke categorie deze behoort. Iedere club moet – tenzij ingeval van dispensatie - te allen tijde voldoen aan alle licentie-eisen. Het onderscheid tussen A en B heeft gevolgen voor eventueel opgelegde maatregelen bij het niet voldoen en het (mogelijk) verkrijgen van een UEFA licentie. Samengevat is het onderscheid grofweg als volgt:

Categorie A:
Bij het niet (tijdig) voldoen aan een A -eis kan de licentiecommissie maatregelen (bijvoorbeeld het verplicht indienen van het plan van aanpak) of sancties (bijvoorbeeld een geldboete of wedstrijdpunten in mindering) aan de club opleggen. Daarnaast betekent niet voldoen aan een licentie-eis uit de categorie A dat een club geen UEFA-licentie krijgt en derhalve, ondanks (eventuele) sportieve kwalificatie niet wordt toegelaten tot de UEFA competities.

Categorie B:
Bij het niet (tijdig) voldoen aan een B-eis kan de licentiecommissie een geldboete opleggen en daarbij een nieuwe termijn vaststellen waarop alsnog aan de eis moet zijn voldaan.
Het niet voldoen aan een licentie-eis uit de categorie B heeft geen invloed op het verkrijgen van een UEFA-licentie.

6.2. INDELING LICENTIE-EISEN

De huidige eisen aan de licentie zijn ingedeeld naar zes deelgebieden:

Sportief kader. Onder andere: beoordeling jeugdopleiding, aantal jeugdteams, aantal contractspelers, medische controle en veilig sportklimaat.

Kader maatschappelijke verantwoordelijkheid. Onder andere: veilig sociaal klimaat, antiracisme.

Organisatorisch en administratief kader. Onder andere: aanwezigheid directie/management, veiligheidscoördinator, hoofd jeugdopleidingen.

Juridisch kader. Onder andere: voldoende waarborgen in statuten voor onafhankelijkheid en continuïteit licentiehouder.

Infrastructureel kader; Onder andere: aanwezigheid commandoruimte, minimum capaciteit stadion, sterkte lichtinstallatie. Toetsing in een jaarlijkse (vóór 1 maart) veiligheidsaudit door KNVB auditor.

Financieel kader; Onder andere: gecontroleerde jaarstukken, (beoordeelde) halfjaarcijfers, begroting, betalingsachterstanden. Toetsing financiële positie van clubs via het financieel rating systeem (FRS).

Deze deelgebieden (kaders) zijn nader uitgewerkt in licentierichtlijnen. De meest uitgebreide richtlijnen betreffen het deelgebied financiën. Onderdeel hiervan is het zogeheten 'Financieel Rating Systeem' aan de hand waarvan de financiële positie van clubs wordt bepaald.

7. FINANCIEEL RATING SYSTEEM (FRS)

Binnen het dynamisch licentiesysteem moeten clubs diverse financiële rapportages (jaarcijfers/prognose, halfjaarcijfers en (optioneel) een begroting) op vastgestelde rapportagemomenten bij de licentiecommissie indienen. De financiële positie van de clubs worden aan de hand van bovenstaande rapportages beoordeeld. De financiële positie van clubs wordt één keer per jaar beoordeeld aan de hand van het financieel rating systeem (hierna: FRS), dit gebeurt uitsluitend op basis van de jaarcijfers/prognose. Het FRS is hiermee niet van toepassing op de halfjaarcijfers en de begroting.

Het huidige FRS is opgebouwd uit zes kernvariabelen. De informatie uit de jaarcijfers/prognose leidt via de financiële kernvariabelen uiteindelijk tot een resultaat/score per kernvariabele.

Het aantal punten per variabele wordt uiteindelijk bepaald door het gewicht (de multiplier) van de variabele en de schaal (de bandbreedte) waarin de uitkomst van de variabele wordt geplaatst. Het puntentotaal per variabele wordt vervolgens berekend door het gewicht/de multiplier te vermenigvuldigen met de schaal/de bandbreedte.

Variabele	Multiplier	Omschrijving
1	3	Werkkapitaalpositie
2	2	Solvabiliteit
3	2	Historische nettomarge
4	1	Personeelskostenratio
5	1	Buffer liquide middelen op basis van toekomst
6	1	Toekomstige nettomarge

Een voorbeeld:
Als op basis van een financiële rapportage (bijvoorbeeld de jaarcijfers) blijkt dat een club een werkkapitaalpositie (variabele 1) heeft van 70% (uitkomst definitie), wordt de werkkapitaalpositie van de club ingedeeld in schaal 2 (werkkapitaalpositie van 65% tot 80%). De multiplier van variabele 1 is 3. De puntenscore van desbetreffende club ten aanzien van de werkkapitaalpositie is dan: 2 (schaal) x 3 (multiplier) = 6 punten.

Uiteindelijk worden de behaalde punten op de 6 kernvariabelen opgeteld en de financiële positie van de club op basis van dat puntentotaal vastgesteld. Het puntentotaal bepaalt in hoeverre een club een plan van aanpak in moet dienen. Indien een club 15 punten of minder volgens het FRS behaalt, dient de club een plan van aanpak te overleggen. Deze verplichting geldt niet indien een club meer dan 15 punten volgens het FRS behaalt.

De clubs publiceren één keer per kalenderjaar, tezamen met het bestuursverslag als bedoeld in licentie-eis F.04, het puntenaantal op de website van de club. Op het door het bestuur betaald voetbal voor publicaties aangewezen medium wordt een verwijzing opgenomen naar de gepubliceerde bestuursverslagen van alle clubs.

De duur van een plan van aanpak bedraagt tenminste twee seizoenen. Dat wil zeggen, het plan van aanpak zal van toepassing zijn tot het moment dat er sprake is van een structurele verbetering van de financiële positie van de club. Van een structurele verbetering is sprake indien op twee opeenvolgende meetmomenten meer dan 15 punten volgens het FRS behaald zijn.

8. VERBETERING NEGATIEF EIGEN VERMOGEN

Een positief eigen vermogen wordt een belangrijk criterium geacht om de lange termijn continuïteit van een club te borgen. Mede om die reden is in het licentiereglement de verplichting opgenomen tot het verbeteren van een negatief eigen vermogen van clubs met 5%. Of er sprake is van een negatief eigen vermogen van een club, wordt uitsluitend één keer per jaar beoordeeld op basis van de (modelstaat) jaarcijfers.

9. BELANGRIJKE DATA

De beoordeling van de licentie-eisen vindt (onder andere) plaats op basis van aangeleverde cijfers en documenten door de clubs. Hiervoor zijn enkele data belangrijk:

Datum	Aan te leveren
1 oktober	Jaarstukken van voorafgaand boekjaar (eredivisie) Prognose over het lopende seizoen (eredivisie) Controledocument ten behoeve van sportief en organisatie/administratief kader (eredivisie)
1 november	Jaarstukken van voorafgaand boekjaar (eerste divisie) Prognose over het lopende seizoen (eerste divisie) Controledocument ten behoeve van sportief en organisatie/administratief kader (eerste divisie)
1 maart	Halfjaarcijfers over het lopende seizoen (ere – en eerste divisie) Controledocument ten behoeve van sportief, organisatie/administratief en juridisch kader (ere – en eerste divisie) Ondertekende veiligheidsverklaring door burgemeester van speelstad (ere – en eerste divisie) Aantonen dat volledig voldaan is aan de (overige) eisen binnen het infrastructurele kader middels veiligheidsaudits
15 juni	Begroting voor het komende boekjaar (eerste divisie en clubs uit de eredivisie die voldoen aan bepaalde indicatoren).[1]

[1] Voor clubs die, ten behoeve van een UEFA-licentieaanvraag, reeds een begroting voor UEFA-doeleinden hebben ingediend die geen belemmering is gebleken voor het verstrekken van een UEFA-licentie geldt er een vrijstelling voor het indienen van een begroting op 15 juni.

10. MAATREGELEN EN SANCTIES

Voor het niet voldoen aan volgens het licentiesysteem bestaande verplichtingen, kan de licentiecommissie maatregelen en sancties aan clubs opleggen. Deze kunnen qua inhoud en gevolg variëren. De sanctie is (mede) afhankelijk van het soort overtreding (A- of B-eis). Overtredingen van een A-eis of een B-eis kunnen verder verschillende gevolgen hebben voor het kunnen verkrijgen van een UEFA-licentie.

Betalingsachterstanden
Als een licentiehouder een betalingsachterstand heeft bij:
a. een andere BVO (uit hoofde van transferactiviteiten);
b. het CFK; of
c. de eigen werknemers (inclusief ex-werknemers),
geldt dat de licentiecommissie wedstrijdpunten in mindering kan brengen.

11. PLAN VAN AANPAK

In het plan van aanpak staat hoe een club, die niet voldoet aan (bepaalde) financiële licentie-eisen, op welke wijze en op welk moment weer aan de voor hem geldende licentie-eisen zal voldoen. Het plan van aanpak komt het meest voor bij clubs die 15 punten of minder behalen van het FRS (zie uitleg bij 7). Hiervoor geldt de 'Richtlijn (opmaak) plan van aanpak'. Hierin staat gedetailleerd omschreven aan welke eisen het plan van aanpak moet voldoen.

Het reguliere financieel plan van aanpak is erop gericht de financiële positie van clubs structureel te verbeteren. Slaagt de club hier niet (tijdig) in, dan geldt als uitgangspunt dat een of meer wedstrijdpunten in mindering worden gebracht op de ranglijst van de competitie voor het eerste elftal en/of, indien van toepassing, het tweede elftal.
Bij goedkeuring van het plan van aanpak stelt de licentiecommissie een sanctietraject vast. Dit traject kan voorzien in het achtereenvolgens opleggen van één of meer van de volgende sancties als de club niet aan de in het plan van aanpak vastgelegde verplichtingen voldoet:

- een publieke waarschuwing op een nader door de licentiecommissie te bepalen wijze;
- aftrek van telkens drie wedstrijdpunten tot maximaal negen wedstrijdpunten per seizoen. Met dien verstande dat als een sanctie pas onherroepelijk is geworden nadat de laatste wedstrijd in de reguliere competitie van dat seizoen

is gespeeld, de wedstrijdpunten in mindering worden gebracht bij aanvang van het eerstvolgende seizoen;
- intrekking van de licentie.

12. INTERNATIONAAL PERSPECTIEF

Voor deelname aan de Europese clubcompetities voor mannen (UEFA Champions League, UEFA Europa League en UEFA Conference League moet een club voldoen aan de licentie-eisen die door UEFA zijn opgesteld: de UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations[2].

De Nederlandse licentieregels houden in grote lijnen gelijke tred met die van UEFA maar er zijn echter enkele belangrijke verschillen.

[2] De licentie-eisen waaraan moet worden voldaan om deel te nemen aan de Europese clubcompetitie voor vrouwen (UEFA Women's Champions League) zijn opgenomen in de UEFA Club Licensing Regulations for the UEFA's Champions League.

12.1. UEFA CLUB LICENSING

Het belangrijkste verschil ten opzichte van het KNVB licentiesysteem is dat een UEFA-licentie voor deelname aan door de UEFA georganiseerde club competities voor één jaar wordt verstrekt. In de Nederlandse situatie is er in de regel ruimte voor een club om binnen een bepaalde tijd een overtreding van de licentie-eisen te herstellen, zonder directe gevolgen voor de nationale licentie. In de UEFA regels bestaat ten aanzien van een groot gedeelte van de licentie-eisen deze optie niet. Een gevolg van het niet verkrijgen van de UEFA-licentie is dat een club, ook bij sportieve kwalificatie, niet kan deelnemen aan de UEFA club competities.

12.2. UEFA CLUB MONITORING

In 2009 heeft UEFA de ‘club licensing’ (lees: licentieregels) aangepast en aangevuld. Hierdoor is er voor UEFA met betrekking tot de clubs die daadwerkelijk in de UEFA clubcompetities starten sprake van voortgaande controle van de club naast de jaarlijkse UEFA-licentieverstrekking. Deze nieuwe regels staan bekend onder de titel ‘UEFA Club Monitoring’ en zijn opgenomen in de UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations. De meest recente versie betreft 2023[3].

De bedoeling van deze UEFA regels is om de financiële situatie van clubs in Europa te verbeteren en zorg te dragen voor eerlijkere en duurzame Europese voetbalcompetities. De belangrijkste doelstellingen zijn als volgt:

- het brengen van betere kostenbeheersing bij en van clubs;
- het verbeteren van de economische en financiële duurzaamheid bij en van clubs en het vergroten van transparantie en geloofwaardigheid;
- het stimuleren van clubs te concurreren op basis van hun eigen omzet;
- het stimuleren van lange termijn investeringen in jeugdopleidingen en infrastructuur;
- het beschermen van de duurzaamheid van het Europese clubvoetbal op lange termijn;
- het zekerstellen dat clubs op tijd aan hun verplichtingen (kunnen) voldoen en het daarmee beschermen van crediteuren.

Het aanpassen en uitbreiden van de regels was het gevolg van oplopende verliezen van clubs in Europa. Met liquiditeitsproblemen bij clubs tot gevolg die daardoor op de langere termijn in bepaalde gevallen in hun voorbestaan werden bedreigd en die op de wat kortere termijn niet (meer) konden voldoen aan hun financiële verplichtingen naar de eigen spelers en (ex-)werknemers toe, naar de sociale- en

[3] De UEFA Club Licensing and Financial Sustainability zijn uitgevaardigd in 2022, in 2023 zijn echter enkele (minimale) wijzigingen toegepast.

belastinginstanties maar ook naar de andere clubs en de eigen bond/league en/of UEFA.

De huidige UEFA systematiek bestaat uit een drietal zogenaamde ‘requirements’: solvency requirement; stability requirement en cost control requirement. De solvency requirement, ook wel de 'overdue payables rule' genoemd, heeft betrekking op het beschermen van (specifieke) schuldeisers. , een club die deelneemt aan een UEFA club competitie mag gedurende het seizoen waarin wordt deelgenomen aan een UEFA club competitie, ongeacht het moment van eventuele uitschakeling, geen betalingsachterstanden hebben aan (i) clubs; (ii) (ex-)werknemers; (iii) belastingdienst en sociale verzekeringsinstellingen; en/of (iv) KNVB en/of UEFA. De stability requirement, ook wel de ‘football earnings rule’ genoemd, voorziet onder andere in een meting van financiële resultaten over meerdere jaren. Deze regel gaat er grofweg van uit dat een club de balans versterkt en voorkomt dat het vreemd vermogen almaar toeneemt. . De definities om welke inkomsten en uitgaven het precies gaat zijn te vinden in de UEFA Club Licensing and Financial Sustainability Regulations. De cost control requirement, ook wel ‘squad cost rule’ genoemd, zoomt tenslotte in op, net name, personeelskosten. Die personeelskosten, tezamen met de makelaarskosten en de afschrijving op betaalde vergoedingssommen, mogen ten opzichte van de netto omzet en transferresultaten niet te hoog zijn.

Het originele UEFA licentiesysteem dateert van het seizoen 2004/’05, waarbij een nauwe relatie is ontstaan in verantwoordelijkheden en taken, voor de uitvoering en monitoring van het licentiesysteem, tussen de nationale bonden (en mogelijk leagues) en UEFA en waarbij het uiteindelijke toezicht en controle door UEFA is ondergebracht bij haar Club Financial Control Body.

Aan deze samenvatting van het KNVB licentiesysteem kunnen geen rechten worden ontleend. Voor de volledige tekst verwijzen we u graag naar de licentierichtlijnen.

Koninklijke Nederlandse Voetbalbond
Woudenbergseweg 56-58 3707 HX Zeist
Postbus 515 3700 AM Zeist

Tel: 0343 49 92 46
Email: licentiezaken@knvb.nl

Bank: ING-bank NL45INGB0670000132
BTW: NL002691346.B01
KvK: 40478591 Utrecht